

IKKE HELT GRENSELØST: Fransk grensepolitik sjekker papirene til busspassasjerene i La Turbie nær grensen til Italia selv om det ifølge Schengen-avtalen er innenfor den passfrie sonen.

FOTO: ERIC GAILLARD, REUTERS

Truer med at nå er grensen nådd

EUs stormakter krever å kunne stenge grensene for å hindre ulovlig innvandring. Det vil undergrave Schengen-avtalen, mener flere andre land.

► strid om Schengen

THOMAS LAURITZEN
thomas.lauritzen@pol.dk

Franske og tyske krav om gjeninnføring av grensekontroll for å demme opp for innvandring, utløser et opprør blant andre land.

– Dette er helt galt, mener den svenske justisministeren Beatrice Ask. De europeiske ministerne diskuterte denne uken hva grensesamarbeidet innen Schengen betyr for økningen av den ulovlige innvandringen i Europa.

Frankrike og Tyskland mener at medlemsland må ha lov til å gjeninnføre kontroll ved de indre grensene i opptil 30 dager hvis det oppstår ukontrollerte migrasjonsstrømmer. Den kaotiske situasjonen ved Hellas' grense til Tyrkia og en kraftig økning i ulovlig innvandring, betyr at de vil sikre seg retten til å stenge døren midlertidig.

Trussel mot Schengen

På den annen side mener både EU-kommisjonen og Europa-parlamentet at stormaktenes utspill er en trussel mot Schengen og hele det europeiske samarbeidets viktige prinsipp om

fri bevegelse innenfor unionens grenser.

– Franskmennene og tyskerne mener at man skal kunne stenge grensen til et annet land bare fordi man syns at man har et problem. Men da undergraver man jo hele Schengen-samarbeidet, og baner vei for populistiske krefter som kan utnytte at vi begynner å stenge grensene for hverandre, mener Beatrice Ask.

Den svenske justisministeren omtaler det fransk-tyske utspillet for «et innlegg i valgkampen» i Frankrike, hvor president Nicolas Sarkozy legger opp til en stadig mer nasjonalistisk kurs i forsøket på å vinne valget den 6. mai.

De store står på sitt

Samme advarsel kommer fra EUs kommissær for innenrikspolitikk, Cecilia Malmström:

– Dette skal være en europeisk beslutning. Schengen er altfor viktig til å bli tatt som gissel i en valgkamp, sa kommissæren.

Både Polen, Luxembourg og Belgia er også kritiske overfor kravene fra Berlin og Paris, mens andre land som Østerrike og Ungarn er mer positive.

Mens mindre kjernemedlemmer som Benelux-landene av prinsipielle årsaker frykter å se samarbeidet bli utvannet, føler de østlige landene med Polen i spissen seg direkte rammet av et inngrep i sine borgers nyvunne frie bevegelse i Europa.

Ikke desto mindre holder ministerne fra Frankrike og

fakta

Schengen-avtalen

- Passfrihetssone som gjelder 26 land – inkludert Norge.
- Ingen intern grensekontroll i Schengen, men yttergrenselandene har ansvar for å vokte grensen mot terrorisme, organisert kriminalitet, asylsøkere og illegale innvandrere.
- Norge har yttergrense mot Russland. Men Hellas, Italia, Malta og Spania har størst pågang over grensene sine.
- **DUBLIN-BESTEMMELSEN:** Det første landet en asylsøker kommer til, har ansvar for å behandle asylsøknaden. Asylsøkere som prøver å søke asyl i andre land enn det første Schengen-landet de kom til, kan sendes tilbake til førstelandet.
- **RETURSTOPP:** 80–90 prosent av den illegale innvandringen til Schengen skjer via Hellas. Mange fortsetter til andre land i Europa, men er blitt sendt tilbake til Hellas etter Dublin-bestemmelsen.
- I desember fastslo EU-domstolen at asylsøkere som blir returnert til Hellas, risikerer alvorlige krenkelser av menneskerettighetene.

KILDE: NTB

Tyskland fast ved at de pågående forhandlingene om et nytt Schengen-system blir nødt til å omfatte «nødbremser» for de nasjonale myndighetene. EU-kommisjonen har foreslått et mer sentralt styrt system for midlertidig gjeninnføring av grensekontroll, men det er uakseptabelt for de to store landene.

Frankrikes innenriksminister, Claude Guéant, holdt under ministermøtet en flammende appell til de andre ministerne om trusselen fra innvandringen.

– Ingen setter spørsmålsteget ved prinsippet om fri bevegelse. Men vi må innse at Schengen ikke fungerer så godt som vi ønsker, sa Guéant.

– Siste utvei

Frankrike ser på usikkerheten ved Schengen som så alvorlig at president Sarkozy har truet med å suspendere landets medlemskap i grensesamarbeidet.

Ifølge den franske innenriksministeren kom opptil 400.000 utlendinger ulovlig til Europa i fjor.

– Det må naturligvis være siste utvei å stenge indre grenser, og vi skal først gjøre alt vi kan for å hjelpe land med problemer. Men hvis det fremdeles ikke lykkes å løse problemene, må vi ha sikkerhetsklausuler som gjør det mulig å stenge grensene, sa innenriksminister Claude Guéant.

BERGENS TIDENDE/POLITIKEN

Fra vondt til verre i Spania

En av fire spanjoler er nå uten jobb. Arbeidsledigheten er den høyeste siden registreringer begynte i 1996.

ANDREAS BONDEVIK
utland@bt.no

– Tallene er fryktelige for alle og fryktelige for regjeringen. Spania er i en krise av enorme proporsjoner, sier utenriksminister Jose Manuel Garcia-Margallo, ifølge Reuters.

Totalt er nå 5.639.500 personer uten jobb i Spania, ifølge tall fra det offisielle statistikkbyrået Ine. Spania er eurosoneens fjerde største økonomi og gikk inn i resesjon i første kvartal av 2012.

Råttne banker

Spania hadde allerede før fredagens nye tall noen av de høyeste arbeidsledighetstallene i verden, og i årets tre første måneder ble ytterligere 365.900 jobber borte. Millioner av ansatte har mistet jobbene etter at eiendomsbollen sprakk i 2008.

De nye ledighetstallene kom bare timer etter at Spanias kredittverdiget ble nedgradert av Standard & Poor's.

– Vi tror i motsetning til tidligere at budsjettkurven i Spania vil forverres som følge av resesjon, heter det i begrunnelsen for å nedjustere kredittratingen fra A til BBB+ ifølge AFP.

Lettere å sparke folk

Statsminister Mariano Rajoy og hans konservative regjering har iverksatt en rekke harde innstramningstiltak. Rajoy sier han er fast bestemt på å gjennomføre de beintoffe sparetiltakene, trass i at de i første omgang er med på å kvele økonomisk vekst.

Regjeringen håper resultatene av reformene av arbeidslivet, som blant annet gjør det enklere å sparke og ansette folk, vil slå inn neste år.

PROTEST: Sparetiltak og reformer i arbeidslivet har fått spanske arbeidere ut i gatene, som her i Madrid.

FOTO: SERGIO PEREZ, REUTERS